

Monumentnummer*: 515957

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **11 juni 2001**
Kadaster deel/nr **82756/65**

Woonplaats* **Egmond-Binnen** Gemeente* **Bergen (NH)** Provincie* **Noord-Holland**

Locatiennaam **Egmond-Binnen** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Egmond-Binnen** Sectie* **C** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
2836

Omschrijving**

Omschrijving

Abdij en abdijkerk behorende bij het complex St. Adelbertusabdij. De ABDIJ bestaat uit een in bruine baksteen opgetrokken samengesteld bouwvolume op een onregelmatige L-vormige plattegrond. De oost-west georiënteerde ABDIJKERK is aan de noordzijde via de kloostergang verbonden met de abdij. Het bouwvolume is samengesteld uit enkele in hoogte verschillende onderdelen die worden afgedekt door hoge met rode pannen gedekte geknikte zadeldaken met uitzwenkende dakvoet. De uitgebouwde en deels als zelfstandig bouwvolume opgevatte kloostergang verbindt aan de oostzijde de verschillende onderdelen. De afwisseling in hoogte en oriëntatie van de daken, in combinatie met de tuitgevels en de trapgevel van het hoogste bouwvolume bepalen het silhouet van het abdijcomplex. Het gebouw bevat deels rechtgesloten vensters en deels spitsboogvensters. Het oudste gedeelte van de abdij bestaat uit een noord-zuid georiënteerde lange vleugel van twee bouwlagen en zolderverdieping en haaks daarop een lagere korte vleugel met de voormalige kapel (nu: kapittelzaal). Bij deze vleugel is het dakschild aan de noordzijde verlengd tot boven de kloostergang.

De symmetrisch opgebouwde tuitgevel (Z) van de lange vleugel (oorspronkelijk de voorgevel) is op de hoeken voorzien van afgesnoten steunberen. In het midden van de gevel de oorspronkelijke spitsboogvormige hoofdentree met dubbele eikenhouten deuren voorzien van zwaar, gesmeed geheng, geflankeerd door twee kleine spitsboogvensters. Recht boven de entree een klein roosvenster tussen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

twee rechthoekige vensters en daarboven een vierkant tegeltableau met afbeelding van een wapen en de tekst "DEO VACARE". Aan weerszijden van het tegeltableau per twee gekoppelde rechthoekige vensters en in de geveltop eveneens twee rechthoekige vensters. De tuit van de topgevel is opgemetseld als een Latijns kruis. De zijgevel (W) telt zeven vensterassen met op de begane grond kruisvensters en op de verdieping gekoppelde rechthoekige vensters en uiterst rechts in de gevel drie langwerpige spitsboogvensters. Recht boven deze vensters bevindt zich in de kap een dakkapel met drie vensters onder lessenaardak. Aan de oostgevel bevindt zich op de begane grond de uitgebouwde kloostergang onder lessenaardak met spitsboogvormige deur en drie paar gekoppelde spitsboogvensters met roedenverdeling tussen steunberen. De kloostergang is in een hoek van negentig graden voortgezet aan de noordgevel van de korte dwarsvleugel en bevat eveneens spitsboogvensters tussen steunberen. De zuidgevel van de korte dwarsvleugel toont links een spitsboogvenster met daarboven een roosvenster en rechts hoog in de gevel vier enkele en één dubbel spitsboogvenster. De oostgevel bezit één klein spitsboogvenster op de begane grond rechts. De tuit van de topgevel bestaat uit een gemetselde klokkestoel onder klein zadeldakje. De overige bouwmassa van de abdij bezit dezelfde stijlkenmerken als het oudste gedeelte en bestaat uit twee bouwvolumes. De hoogste vleugel telt vijf bouwlagen onder een oost-west georiënteerd zadeldak met aan de westzijde een trapgevel. De tweede (meest noordelijke) vleugel telt boven een kelder drie bouwlagen onder een dak waarvan de noklijn noord-zuid is gericht. In de westgevel zes vensterassen en in het dakschild drie dakkapellen. De huidige hoofdentree bevindt zich in een lage platte aanbouw aan de noordgevel van deze vleugel. Links van de entree is de kloostergang als zelfstandig bouwvolume onder zadeldak in noordelijke richting voortgezet en sluit in een hoek van negentig graden aan op de kloostergang langs de zuidgevel van de abdijkerk.

De oost-west georiënteerde bakstenen zaalkerk heeft een halfronde absis in het oosten. Aan de zuidgevel een vierkante toren onder schilddak die architectonisch is opgenomen in de kloostergang. De entree bevindt zich in de tuitgevel met uitgemetselde aanzetten aan de westkant en bestaat uit een uitgebouwd portaal onder lessenaardakje. Aan de noordgevel van de kerk is een lagere zijbeuk met kapellen. De kerk bevat overwegend spitsboogvensters.

Het sobere interieur van de abdij en de abdijkerk verkeert wat plattegrondindeling en detaillering betreft grotendeels in de oorspronkelijke staat uit de bouwtijd. Met name in het oudste gedeelte is de karakteristieke Kropholler-vormgeving bewaard gebleven met onder meer in de entreehal en het trappenhuis in schoon metselwerk uitgevoerde kolommen en spitsbogen en in de kloostergangen kruisgewelven. De oorspronkelijke uitmontering van de kapel is nagenoeg in oorspronkelijke staat bewaard gebleven met onder meer vier beeldhouwde consoles die de dakspanten dragen van de hand van John Raedecker. In de kloostergang een zandstenen Mariabeeld van pater Jac. van der Mey, een eveneens door hem ontworpen wandtapijt in de refter (vervaardigd door de zusters van de Liobastichting), in de recreatiezaal een fresco van Han Bijvoet, in het trappenhuis van het gastenverblijf een terra-cotta beeld van Lambertus Zijl voorstellende St. Antonius Abt en in de oorspronkelijke kapittelzaal gebrandschilderde vensters met voorstellingen van Benedictus, Willibrord, Bonifatius en Gregorius de Grote welke gemaakt zijn door Karel Trautwein. Van dezelfde kunstenaar zijn in de noordelijk van de abdijkerk gelegen kapellen glas-in-loodvensters en in de Abdijkerk bevindt zich een hoogaltaar van René van Seumeren.

Waardering

De abdij met abdijkerk en bijbehorend interieur is van algemeen belang vanwege de cultuur- en architectuurhistorische waarde als functioneel hoofdonderdeel van het abdijcomplex "St. Adelbert", gebouwd naar ontwerp van A.J. Kropholler uit 1933. Zowel de abdij als de abdijkerk bevatten interieuronderdelen van kunsthistorische waarde, o.a. beeldhouwwerk, fresco's en vensters. Het geheel is nagenoeg gaaf bewaard.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Klooster, kloosteronderd

Functie

Abdij